



De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehac nunquam
in lucem prodire

Complectens Sanctos Mensivm Septembris Et Octobris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10262

De SS. Syro & Iuentio Ticinensibus episcopis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77413)

pitis est densa & illasa, & formæ character consistit integer, pelle firma & intensa, ne amissis quidem pilis labri superioris. Est autem ei orbis quoque apertus oculorum. Per quos intuenti mihi videbatur, quod legem tantum mortis ipse reueritus, silentium simularet. Stat autem vniuersa quoque figura eius corporis suam conseruans compagem, & nec eius capitis ruptum est aliquid, nec reliquarum corporis partium facta est vlla à se inuicem disunctio. Sic enim munificus Dominus scit vicissim glorificare eos, qui suis membris voluerunt eum glorificare: Quoniam eum decet gloria, honor & adoratio, nunc & semper, & in secula seculorum, Amen.

Sancti martyris per annos plurimos incorruptus corpus.

VITA SS. SYRI ET IVENTII, SEV IVENTII, TICINENSIVM EPISCOPORVM, GRAVITER CONSCRIPTA.

Cuius authorem cum non exprimant MSS. libri, incertum est, illane sit, quam B. Syri discipulus Pompeius, an verò, quam ex hoc Paulus Diaconus edidit, à quibus scripto relictam doctissimus Petrus Galesinius Protonotarius Apostolicus annotauit. Porro S. Iuentij natalis in 6. Id. Feb. incidit, quauis Martyrologia passim hoc loco habeant.



AELESTIS exorta prosperitas, dulci reuelata facundia, erga aures fidelium circunquaque clarescit. Nullius enim assertionis imbecillitas sacra valet enarrare mysteria, nisi superno magisterio fuerit erudita, dicente sapientissimo Salomone: Dominus dat sapientiam, & ex ore ipsius scientia & prudentia. Quod & beatus Iacobus Apostolus affirmat, dicens: Omne donum optimum, & omne datum perfectum, desursum est, descendens à patre luminum. His itaq; veritatis assertionibus præmissis, qualiter Ticinensium vrbs, quæ proprio Papiæ nomine vocitatur, diuinæ respectu misericordiæ & visitatione supernæ gratiæ sit illuminata, vel in quibus diebus, quibusq; prædicantibus, intimeretur. Nam vt à primo statu crescentis Ecclesiæ & Apostolorum vicinia Ticinensis ciuitatis populus ad Domini sit fidem conuersus, actus beatissimorum Syri & Iuentij, qui huius vrbs primi prædicatores ac præfules extiterunt, scripta informant. Redemptore etenim nostro, peractis pro quibus venerat carnis passionis mysterijs, remeante ad caelos, reparato discipuli duodenario numero, ac sancti spiritus aduentu glorificati, vniuersum mundum sortes mittentes diuiserunt, ac vt quibusque fors dedit, proprias prouincias susceperunt. Quibus etiam incarnationem Dominicam prædicantibus, crescebat numerus fidelium, ita vt, relicto infidelitatis errore, se eorum magisterio sociarent. Vnde factum est, vt adiutores & successores Apostolorum existeret, per quos Ecclesia veris informata assertionibus ad fidem Christi & ad cultum caelestem proficeret. Quo in tempore fundata beatissimus Petrus Christi Apostolus Antiochena ecclesia, in qua primum nouellæ gentis Christianum nomen exortum est, ædificaturus Romanam Ecclesiam, ad Romanam urbem transiit: ibiq; prædicans Christum crucifixum, omnesq; virtutes faciens atq; miracula, quæ coram conspectibus Iudeorum fecerat, multos ad credulitatem sui conuertit oraculi. Quibus in diebus Marcus Euangelista, adiutor & interpretus eius effectus, de omnibus quæ ex ore illius didicerat mirabilibus saluatoris nostri Iesu Christi Euangelium edidit, quod plurimi etiã beati Petri esse confirmant, eo quòd eiusdem documeto eruditus Euangelista Marcus Euangelium illud conscripserit, & eius sit autoritate firmatum, atque ad legendum Ecclesiæ traditum. Marcus verò Euangelista post hæc digressus Roma, ad Aegyptum perrexit, atq; Alexandrinam ecclesiam ex doctrina Magistri operarius veritatis mira concordia & sanctissima cõuersatione fundauit. Euangelium autem, quod rogatus à fratribus Romæ cõfecerat, secum deferens, beatum virum Hermagoram, quem ipse educavit & enutriuit, ordine vicis suæ Italiæ prudentia & sanctitate reliquit insignem. Huius auditores atque ministri venerabiles viri Syrus fuerunt atque Iuentius. Ecclesiæ enim à fonte luminis inastimabilis claritas procedens, per beata peçora deriuata, Ticinensis populi animos circumfulsit: ita à Christo in Petrum, à Petro in Marcum, à Marco verò in Hermagoram, ab Hermagora in beatissimos viros Syrum atq; Iuentium

12. Septembris secundum martyrologia. Cap. 1. Prou. 2. Iaco. 1. Papiæ in prima ecclesiæ sua fidem recepit. al. Iuentij. Act. 11. Christianum nomen vbi & quando exortum sit. Euangelium Marci, autoritate S. Petri confirmatum. Syrus & Iuentius S. Hermagoræ auditor, qui fuit S. Marci discipulus.

Pfal. 147. tium transcucurrit, vt impleteretur illud Psalmista præconium: **Qui emittit el oquium suum terræ, velociter currit sermo eius.**

Cap. 2 Porro his secūdum diuinæ scripturæ traditionem præmissis, ordinem, quem ex ser-
Eius natalis monis vitæ eorum narratione didicimus, exequamur. Igitur beatissimus Hermagoras
cit. 12. Iulij. dum apud Aquileiensem urbem populis inscijs Christum Dominum innotesceret,
cœpit ex diuersis partibus ad eius dogmata infinitæ multitudinis cœtus concurre-
& superno afflatu veloci felicitate Christi Ecclesia germinare, ita sanè, vt ad credu-
litate prædicationis eius mentes conferrent, ad quos verbi illius eruditio peruenif-
set. Conuocans autem alumnus suum Syrum Episcopali fastigio dedicauit, atque
confocians illi beatum Iuentium, ad euangelizandum nomen Domini nostri Iesu
Christi Papiam urbem direxit, quatenus ibidem honoris huius fungeretur ministe-
rio, & fidem Christi populo in eadem commemoranti ostenderet, ac paganorum ani-
mos Christi gratiæ copularer. Absoluti itaque à Patre, auditiq; benedictionibus ei-
us, viam sancti huius ingressi sunt operis. Proficiscentesq; dum Veronensium op-
pidum introissent, non potuit abscondi, iuxta Euangelium, ciuitas super montem
posita. Nam quædam nobilissima fœmina superno crebrò nutu admonita, ingres-
sum eorum agnoscens, summa ad eos cum festinatione cucurrit: Orbatam se vnico
filio deplorans, pedibus sanctissimi prosternitur Syri, promittens se suosq; Chri-
stianæ religionis participes fieri, si orationibus eius sobolem sibi cerneret restitu-
tam. Cuius voci protinus vir Dei respondit: Si ex toto corde credideris: omnia cre-
denti possibilia sunt. Illa autem in hac permanente constantia, vir Dei domum eius
protinus perrexit, ibique super iacentis corporis funus orationem ad Dominum
fudit, atque vitæ & saluti pristinæ defunctum restituit.

**SS. Syrus & Iuuentius Pa-
piani euan-
gelizatū ab
Hermagora
missi.**

Matth. 5. Cœpit itaq; adolescens glorificare Dominum, quòd per orationem famuli eius
à tenebrosâ fuisset ereptus custodia. Ad quod verò miraculum multi concurrentes,
dicebant: Verus est Deus Christianorum, quem prædicat hic famulus eius, ipsum
enim adorare debemus. Illa autem nobilissima vidua, videns filium suum sanum,
quod pollicita fuerat, festinanter impleuit: statimq; baptizata cum filio & vtrius-
que sexûs familia, relinquens sacrilegium idololatriæ, Christi se collegio sociavit.
Sed & immensa multitudo paganorum, hoc viſo miraculo, baptizata est, Christum
Dominum confitententes.

Marc. 9. Egressus dehinc à Veronensi vrbe vir Domini Syrus, cum Papiam tenderet, fama
præcurrente relatus est. Iam verò ante ingressum eius plurimæ populi turbæ ex ci-
uitate confluxerant, expectantes summo cum desiderio aduentum tanti Patris &
Prædicatoris salutis suæ. Ad quem aduenientes vestigijs prosternuntur, his vocibus
exclamantes: Ingredere, ingredere desiderabilis Pater, reuoca errantes, suscipe ab-
iectos, doce imperitos, libera, quos captiuos crudelissimus detinet hostis, erue nos,
ac institutis salutaribus informa, & transfer nos in cœtum veri Dei, vt cognoscamus
quem nos adorare oporteat. Hora autem eadem operante Dei clementia, quin-
que tetigerunt eum infirmi, & confestim integerrimæ saluti sunt restituri. Ingressus-
que urbem, futuræ prosperitatis eius annuncians deprompsit præſagium: Delecta-
re gaudijs vrbs gloriosa Papiæ, quia veniet tibi ab æternis montibus exultatio, nec
vocaberis minima, sed copiosa in finitimis ciuitatibus: & vœ tibi Aquileia, cum in
impiorum incideris manus, destrueris, nec vltra reedificata consurges. Populi au-
tem multitudo clamabat: Ipse verè solus est Deus, quem prædicat hic beatissimus
Pater: Qui autem idola colunt, vanitate stultitiæ pleni sunt. Annuens autem vni-
uerso collegio vir Dei, dixit: Constantes estote charissimi filij, certatimq; implere
opere, quod voce profertis. Credite Iesum Christum Dei esse filium, ante secula
cum Patre manentem, Deum ex Deo, inuisibilem de inuisibili, omnipotentem de
omnipotente: Et vt nos redimeret assumpsisse carnem ex Virgine, & per tempora
& actus creuissse vt verus homo, in Deitate permanens verus Deus. Secutusq; Do-
minicæ passionis & resurrectionis, atque in cælos ascensionis gloriam, omnibus au-
dientibus aperuit sacramentum, annuncians illis & diem iudicij, atque credentium
gloriam sempiternam sanctorum, dicens: Hæc si credideritis, erit sempervobiscum
Deus, sicuti nobiscum, & quicquid fideliter petieritis in nomine eius, consequemini.
His autem & alijs multis sanctis exhortationibus populus ad fidem conuertitur
Christi, atque baptismatis gratiam consequi uti, patrem & salutis suæ ostensorè miro
omnes venerabantur affectu.

**Excitat
mortuū S.
Syrus apud
Veronenses.**

**Multi cre-
dūt in Chri-
stum.**

Cap. 3.

**Quinque
infirmi ad
ingressum
eius curātur.**

**Vaticinium
hoc refert
Lincprandus
Ticinensis
lib. 3. ca. 2.**

**Prædicat
Papiensibus
Christum
S. Syrus.**

Iohan. 16. Deus, sicuti nobiscum, & quicquid fideliter petieritis in nomine eius, consequemini.
His autem & alijs multis sanctis exhortationibus populus ad fidem conuertitur
Christi, atque baptismatis gratiam consequi uti, patrem & salutis suæ ostensorè miro
omnes venerabantur affectu.

Et verò tempore dum orta esset persecutio Christianis in Mediolanensium vrbe à quodam paganissimo Comite Anolino nomine, & aliquanti ex Christianis pro amore Christi punirentur: beatos Protasium & Geruasium, gloriosos viros professione Christiana, idem crudelissimus Præses carceralibus tenebris mancipauit, plurimis Christi fidelibus latitantibus. Beatus verò Nazarius claris ortus natalibus, ea tempestate Christi nomen constantissimè prædicans, despectis huius arumnosæ vitæ negocijs, multorum animos illustrabat. Sed detentus impiorum manibus, marinis fluctibus immergitur. Succurrente autem diuino præsidio, naufragium tanti periculi verus Christi athleta liberatus euasit. At post ista diuina magnalia incunctanter prædicans Dominum Iesum Christum Dei esse filium, ad eandem Mediolanensium vrbe[m] peruenit, in qua videlicet iussu nequissimi Neronis ab eodem Comite mortis sententiam sustinuit: & quia erat nobilis, præclaroq; ex genere, metuens sæuissimus persecutor, in tempesta nocte capite eum truncari præcepit cum assecla suo paruulo nomine Celso.

Cap. 4.
Persecutio
Neroniana
Anolino
Præside.
Geruasius &
Protasius
coniecti in
vincula.
Nazarius
in mare pro-
iectus, in o-
lumis euasit
vide 19. Iu-
nij.
Nazarij cū
Celso capi-
teplectitur.

Cumque relatione multorum beatissimus Syrus hæc cognouisset, venerandum virum Iuentium alloquitur, Summa, inquit, alacritate ac celeritate Mediolanum transcurre, omni sollicitudine inquirens Christianos viros alloquere: Supernæ vos ardor charitatis detineat, & erga Christi martyrum reuerentiam vincat, vt corpora fratrum nostrorum Nazarij & Celsi, quorum sanguis pro Christi effusus est nomine, dignæ sepulturæ cum maximo honore tradantur, atque epitaphium certaminis eorum sacris apicibus consecrantes simul recondite. Protasium autem & Geruasium dignissimos Confessores, qui à pestifero Præside clausi carcere detinentur, cum pro Christi fide & ipsi fuerint martyrio coronati, debito honore & merito condentes, certaminis eorum libellum pro futuris temporibus ad laudem Domini nostri Iesu Christi & gloriam ipsorum ad capita eorum reponite. Quia prædestinatum est à Deo, veris fidelibus, qui tempore opportuno credituri sunt, ob confirmandas mentes eorum, sanctorum corpora reuelari, & honoribus atque virtutibus præfulgere, multorumque infirmantium valetudinibus restituere medelam salutis.

Cap. 5.
Iuentius
mittitur Me-
diolanum ad
sepeliendū
sanctorum
martyrum
corpora.
Libellus ta-
lis legitur
19. Iunij.

Cumque omnia sereno pectore Patris monita suscepisset, lætus ac festinus huius præcipue legationis iter arripuit, atque ad eandem vrbe[m] licet anxius iam noctū peruenit: inuentisque quos sanctus Pater prædixerat Christi fidelibus, quæque ei commissa fuerant, auribus retexiit. At illi corpora martyrum Nazarij & Celsi se condidisse responderunt. Quibus beatus Iuentius: Obsecro, inquit, vos, vt dum certaminis sui hi, qui super sunt, beatissimi Protasius & Geruasius finem acceperint, aliquid pro amoris dulcedine eorumque reuerentia, de vestibus vel corporibus eorum pignus retinentes, nostris desiderijs offeratis. His verò auditis, qui aderant responderunt: Quendam Dei famulam, dum S. Nazarij caput ab impio lanista abscisum fuisset, vidisse se, linteo sanguine eius recepto fugam petisse. Quo vir Dei Iuentius responso commonitus, anxius tali insinuatione, dum remearet, in ipso itinere eandem conuenit Christi ancillam: Quæ diuina admonitione præmonita, gratuita voluntate martyris ei obtulit cruorem, quem ferebat. At ille accepto tanti muneris quem quærebat thesauro, lætus ad mœnia Ticinensis reuersus est ciuitatis. Cuius portam tanti doni portitor dum intrasset, quidam dæmonio puer arreptus volutabatur in platea, ex cuius ore dolens ac luctuosa voce eiulans clamabat diabolus: Væ mihi, quia torqueor martyris ingressu cruoris. Quod vt audiuit miles Christi Iuentius, super vexatum puerum S. Nazarij martyris sanguinem imposuit, statimque ab eo dæmonium quod vociferabatur expellit. Contigit autem, vt pro confirmanda fide Catholica ipse prudentissimus vir Iuentius, operante Christo in multis signis, probabilem faceret sancti martyris cruorem Nazarij. Nam positus super cæcorum oculos, lumen restituit: & varias infirmitates concurrentium ad se frequenter curauit. Atque ex hoc tempore, beati Nazarij meritis & patrocinio promerente, plenæ credulitatis augmentum huius vrbis Ticinensis populus est adeptus.

Cap. 6.
Eccē quo in
precio apud
vereres fue-
runt sancto-
rum reliquæ.

Dæmoniacus
curatur vir-
tute cruoris
S. Nazarij.
Item multi
cæci & egri.

Post non multorum dehinc temporum curricula, cum sanctorum martyrum Protasij & Geruasij apud Mediolanum finita essent certamina, præciosa corpora eorum à Christianis occultè sublata, sepulturæ sunt reddita, nè impiorum atrocitas, sicut viuentes, ita persequerentur & mortuos. Tunc quidam Christi fidelis Liberius nomine,

Cap. 7.

nomine, cum reuerentia & amore à sanctis eorum exuuijs fidissima temeritate, quandam quæ fas fuerat detrahens particulam, beatissimo Syro Ticinensis vrbis Patri & doctori idoneo, vt ab eo fuerat postularum, amicabiliter detulit. Vir autem venerabilis suscipiens pignora beatorum martyrum, multis in eis virtutibus vsus est. Cumque signa sanitarum longè lateque splenderent, cœpère languentium etiam ex inopinatis partibus ad eum turbæ cōcurrere, eumque in mensa frequentia perurgere. Inter hæc sacerdos Dei eximius exultans de mirabilibus quæ per merita sanctorum martyrum Christus Dominus sedulò faciebat, concepit animo non procul ab huius vrbis mœnijs extra ciuitatem templum Domino in memoriam nominum eorum erigere, idque in modum Crucis, vt aggressus est, consummavit. Atque hoc primum cælestis Regis vexillum in hac vrbe erectum est, & ouile Dominicum: intra cuius caulas pastor verissimus oues regebat Dominicas, quas perugili custodia à faucibus extrahebat serpentis nequissimi. Quod & Dauid fortissimus designabat, quando brachia confringens vsorum, conterensque colla leonum, ex cruentis dentibus raptas ouiculas auferebat.

Syr^o Episcopus multa signa facit virtute reliquiarū SS. Geruasij & Protasij.

Cōstruit basilicā in eorū memoriā.

1 Reg. 17.

Cap. 8.

Vide antiquissimam dedicationis templi & altarium vsuum. 1 Cor. 4.

Diuinitus castigatur Iudæus volens mala in tentione corpus Domini suscipere.

Gal. 6.

Luc. 2.

Mirabile quid.

Iudæus credit in Christum, & vult baptizari.

Item alij multi cum eo

Cap. 9.

Spiritu prophético videtur cogitationes hominis impie. S. Syrus.

Reddit ei idem linguæ officium quod amiserat.

Perfectis igitur templi siue altaris dedicationis insignibus, quotidianas Deo laudes in eo & hostias offerebat. Vna autem dierum dum Missarum solennia singularis Pontifex ibidem celebraret, & copia filiorum eius, quos verbi semine iuxta Apostolum Deo genuerat, deuota sanctis mysterijs interesset, audenter Iudæus ecclesiam ingressus, maligno infligante spiritu, corpus Dominicum suscipere, atque in sterquilinum projicere molitus est. Qui inter turbas fidelium ad manus viri Dei perueniens, ausu nefario immundo ore corpus suscepit Dominicum. Quod vt animo rejiciendi os aperuit, digna ultione percussus, sine affatu verborum cunctis audientibus & videntibus clamare cœpit. Volebat labia iungere, nec valebat, conabatur verba edere, sed lingua rigida officium loquendi non præbebat, & quasi ignitum iaculum in ore portans immensis torquebatur doloribus. Resonabat omnis illa ecclesia ineptæ vocis clamoribus, & tam egregij virtute miraculi Christi fidelium latabatur conuentus. Impleturque illud: Derisores ipse deridet. Et quod Apostolus ad Galatas scribit: Nolite errare, Deus non irridetur. Quæ enim seminauerit homo, hæc & metet. Iudæus ergo incredulus nec audierat nec legerat ista præconia scripturarum, qui putauit Spiritus sancti deesse præsentiam. Quem vir Dei suo conspectui præsentari præcepit, atque aduenienti dixit: Incredula & perfidæ mens plena, quare tam iniqui hostis implèsti consilium? astimasti corpus CHRISTI vilissimum? Ecce quod clandestinus peruasor te miserum illexit vt faceres, cunctis fidelibus suis diuina virtus ostendit. Iudæus autem nimio dolore superatus, voces emittere absque sermonibus non cessabat, habens in gutture suæ malitiæ cruciatum: quia secundum sanctissimi vaticinium Simeonis, vt incredulis est perniciæ & ruina, ita fidelibus suis vita & exultatio est verbum Dei. Nam subtilius adspèctantibus, mirabili ratione corpus Dominicum in ore videbatur Iudæi dependere, vt nec linguæ subtrè compagi insidèret, nec desuper immundo adhæret palato. Sed postulantibus fidelibus pro eius miseria, vir Dei beatus Syrus manum retendit, & sanctæ Eucharistiæ mysterium à sacrilego ore abstraxit, dicens: Ecce nunc liberatus es, decæterò caue huiusmodi simile nè facias, & nè vltèrius repetere hoc præsumas. Iudæus autem pedibus eius aduolutus, clamabat se Christo Deo crediturum, si sacri eum baptismatis vnda perfunderet, ac pio eius cōuentui copularet. Tibi, inquit vir Dei Syrus, tibi Omnipotès refero gratias, qui Iudaicam perfidiam non dedignaris corrigere, sed ad rui vnigeniti fidem ampla pietate conuertis. Baptizato autem illo, multi ex Iudæis credentes, cum eo sacro renati baptisate, Christi fidelibus ac spiritali cœtui sunt vniti.

Igitur dum multa per hunc Patrem nostrum Syrum laudanda DEVS ostenderet, & quia iam spiritu prophetiæ illuminatus enitebat, quendam ad se superbo spiritu sub figura pietatis aduenientem intuens, Silere te magis oportet, inquit, quàm loqui: quia quæ cogitas manifestè clarescunt. Obmutescens verò ille, nec aliquid profari valuit, sed pedibus sancti viri aduolutus, gemitibus ac lachrymis iniquæ cogitationis pandebat arcanum. Vir autem Domini lachrymis ac gemitibus ipsius inclinatus loquendi mox ei officium restituit, atque diuini muneris reddidit ei ministerium. Diffundebatur autem DEI gratia in ciuitate Papiana, & diulgata sancti viri fama, ex diuersis partibus multorum ad eum

eum frequentia concurrebat populorum. In qua felicissima vrbe instituit ecclesiam sticos ordines, discipulumque suum Iuentium & Pompeium mitissimos Diaconos fecit. Chrysanthum autem virum illustrem, & Fortunatum clarissimum, presbyteros ordinavit: Eiusdemque vrbs expletis octo hebdomadarum curriculis sedem obtinuit, multorumque à paganissimis idolorum cultibus retrahens animos, ad Dei feruitium & credulitatem perduxit.

Iuuetius & Pompeius sunt Diaconi.
Ite duo alij presbyteri.

Egressus autem quodam tempore ex vrbe memorata, dum vicos ac villas ciuitatesque circumquaque peragraret, & prædicationis sanctæ verbo ignorantium corda imbueret, vir quidam pedibus eius prosternitur, qui mutum surdumque se habere filium clamabat, eumque sanctæ eius præsentia rogabat offerri, si dignaretur forsitan loquendi ei audiendique gratiam condonare. Cuius iussu eius præsentia puer oblatu, cunctis audientibus orationem fudit ad Dominum, dicens: Domine Iesu Christe, qui humanam formam cum Patre & sancto Spiritu sine vitio ad tuam similitudinem plasmare dignatus es, & dedisti ei libertatis arbitrium, qui mutis loquelam, cæcis visum, surdis auditum, mortuis vitam reddidisti: respice super hunc puerum, & os atque aures eius obturatas adaperi, quia tibi plasmatori hæc pertinet reformatio, cuius digito compacta sunt vniuersa congruentia corporum membra humanæ substantiæ. Completa autem oratione, in ore & auribus eius signum Crucis digito suo fecit, statimque apertæ sunt aures eius, & lingua ipsius absoluta est, ita vt voce clara confiteretur puer, ac benediceret Deum. Quod miraculum videntes increduli, crediderunt in Dominum Iesum Christum, perceptaque fide baptizati sunt.

Cap. 10.

Digitus Dei Spiritus sanctus.
Surdus & mutus puer loquitur.

Dehinc exorta aduersus Christianos grauissima persecutione, intantum vt per diuersa loca plurimus sanguis effunderetur, ad eandem ciuitatem, in qua vir Dei talia signa faciebat, operarij iniquitatis properare gestierunt, sed penè factos omnes ciues Christianos cognoscentes, minimè ausi sunt appetere eam, vel impias super eos manus inferre, sed ad virum Dei properantes, quasi comminantes dicebant: Quis tibi dedit hanc potestatem, vt nobiles & ignobiles Christianæ sectæ oppressionibus arguas, & nolentes magicæ artis tremore concutias, vt Christum, quem Iudæi crucifixerunt, quasi filium Dei adorent, quem nec viderunt, nec visuri sunt, & deos veros, quos Romana colit religio, detestentur? Si hoc ad aures inuictissimi Principis relatum à nobis fuerit, simul te cum his omnibus, qui tuo consilio adhæserunt ac dogmati consentiunt, multis supplicijs punire præcipiet. Placeat tibi consilium nostrum, recede ab hac stultitia, & noli subuersionem facere animarum, quæ vero cultui seruietes, viuunt pacificè. His eorum sermonibus beatissimus Syrus dulcissima benignitate respondens, ait, falli dilectissimi filij, neque antiquus error in vestra mente permaneat, qui parentum vestrorum obcæcata corda possederat. Nolite adorare idola muta, surda atque vanissima, sine sensu & anima, quæ humana prouidentia facta sunt diabolo suggerente, quia nequeunt vobis conferre medelam: sed credite potiùs in Deum cæli & terræ, omniumque creaturarum factorem, qui mundum fecit ex nihilo, & terram fundauit super aquas: Qui limitibus maria circumdedit, & fecit omnia quæ in cælo sunt sursum, & in terra & in aquis deorsum: Qui firmavit terram super abyssum, & aquas fluere fecit ex summitate petrarum & montium: Qui producit flumina ex abditis, & difcurrentia marinis miscet in fluctibus. Credite huic Christo filio Dei, qui propter nostram salutem dignatus est formam serui suscipere, quem Gabriele Angelo nunciante integerrima Virgo concepit Maria: Qui nouem mensium plenitudinem, Virginis matris crescendo adimpleuit in utero: Natum per nouæ stellæ apparitionem Magi agnouerunt, & ea præuia in Bethleem Iudæe adorare venerunt, & vt Regi Regum munera obtulerunt: Qui ab Hero de vt inueniri possit atque necari exquisitus est: Qui in sanctis innocentibus persecutus est, qui in multis fulsit miraculis, suscitauit mortuos, leprosos mundauit, cæcis visum reddidit, surdis auditum, claudis gressum, mutis loquelam, atque iussu ac voluntate vniuersa curauit: Qui vt verus homo dormiuit, & vt verus Deus ventorum flatibus imperauit: Qui vt verus homo esuriem sensit, & vt verus Deus de quinque panibus & duobus piscibus quinque millia populi satiavit: Qui vt verus homo sitiuit, & vt verus Deus fontem indeficientem in se credentibus dedit: Quem principes Iudæorum per inuidiam sub Pontio Pilato

Cap. 11.
Sæua persecutio in Christianos.

Eccè iustificatiū impiorum hominum consilium.

Conuertit eos vir Dei, suis sanctis doctrinis & admonitionibus.
Gen. 1.

Luc. 1.

Matth. 2.

Iohan. 11.

Luc. 17.

Matth. 8.

Iohan. 6.

Iohan. 4.

Matth. 27. flagellatum crucifixus: Quo crucifixo, tenebræ factæ sunt super vniuersam terram ab hora diei sexta, vsque ad horam nonam. Quid plura? Mortuus est & sepultus, sed tertia die surrexit, conuersatusque cum discipulis suis per dies quadraginta, ipsisque adpicientibus atque mirantibus ascendit in cælos, promittens in se credentibus discipulis sempiternam gloriam: non credentibus autem, æternas flammæ supplicij, quæ præparatæ sunt ijs. & patri eorum diabolo. quoniam vnusquisque cuius opera agit, eius est filius. Ego verò polliceor vobis, confidens in Domino, quia si credideritis in filium Dei Iesum Christum, & malis actibus atque vanissimis idolis abrenunciaueritis, quòd possidebitis perpetuam vitam: In qua lux indeficiens erit, & tenebræ nullæ: in qua nec esuries, nec indigentia tegumentorum, sed Christus ipse vera refectio suorum fidelium, qui dat credentibus in se candidissimas stolas & quotidianæ felicitatis gloriam sempiternam.

Cap. 12. Cumque eos vir Domini his alloqueretur sermonibus, diuinæ respectu clementiæ conuersæ omnium mentes, quasi ex vno ore dixerunt: Tali ergò nos conuenit credere Deo, qui non in lapidibus sed in cælis habitat. Omnesque prouoluti ad sancti viri vestigia, postulant se baptismigratiam adipisci. Quibus vir Domini aperiens fidei Catholicæ sacramenta, tradensque omnibus donum sancti baptismaris, corpori Catholicæ coniunxit Ecclesiæ. Die autem quadam egressus ab vrbe Ticinensi causâ sanctæ prædicationis, dum ad Brixianæ ciuitatis tenderet plebem, quidam puerulus Eustachius nomine, plenus dæmonio, exclamauit: Quis est hic, qui hanc urbem penetras? aut quo genere collactaneos & compatriotas meos suo subdidit imperio? & occurrens ei obuiam, Sufficit tibi, dicebat, Syre, quantis in locis me persecutus es: vel hîc habitandi mihi concede licentiam. Quis te misit, vt de meis me excutias domicilijs? de longinquis partibus egressus es, nulla tibi hîc causâ, nulla tibi hîc consanguinitas, nostra possessio facta est tibi hæreditas. Vir autem Domini hilari in eum vultu respiciens, dixit: Quis tibi miser tribuit hunc licentiam possidendi? possessio tua ignis æternus est. Dæmon respondit: Nec solius mei arbitreris possessionem eius incendiij, quia multi mecum de hac vrbe illucituri sunt, qui meas nunc faciunt in omnibus voluntates. Tu autem solus econtrariò me debellas, & frequenter de mea angeris euerfione. Protinus vir Dei

Multi baptizantur, credentes in Christum.

Expellit dæmonem ab obfesso puero Syrus Episcopus.

Multitudo maxima amplectitur fidem.

Cap. 13.

Cæcus à natiuitate illuminatur.

Prædicat Iuentio quartus post eum sit futurus Episcopus. Obdormit in Domino cū esset 82. annorum.

Egressusque è ciuitate Brixiana vir Dei, dum Laudensium oppidum introisset, obuiam ei cæcus à natiuitate occurrit, subnixè postulans eius se precibus adiuari. Cui vir Dei: Credis, inquit, in Dominum Iesum Christum Dei filium? Cæcus respondit: Credo, tantum illuminentur oculi mei. Sanctissimus Syrus dixit: Si ex toto corde credis, ipse in quem credis aperiat oculos tuos: statimque oculorum suorum percepto lumine, cæcus coepit glorificare Dominum nostrum Iesum Christum, vnigenitum ac verum filium Dei: baptizatusque cum omni domo sua ac multitudine maxima, permansit in fide Christi. Sequenti quoque die dum Papiam reuerteretur, multi eum, sancta eius eloquia diligentes, secuti sunt: quique morati diebus plurimis apud ipsum, fundamentum veræ fidei perceperunt. Cives autem sancti viri cognoscentes regressum, & mirabilia quæ in memoratis urbibus fecerat, exeuntes obuiam tam viri quam fœminæ laudabant & glorificabant Deum, qui eis talem & tantum dignatus est Patrem concedere. Reuertens autem ad propriæ functionis cathedram, accersuit ad se prudentissimum virum Iuentium: Non te lateat, ait, fili charissime, tertium te post me ad huius officij honorem pertingere. Confortare & viriliter age, nè terreat te perturbantium rabies. admonensque eum de vniuersis ecclesiasticis disciplinis, migravit ad Dominum, expletis cunctæ vitæ suæ octo hebdomadarum geminatis recurribus. Cuius sancti corporis reliquias conuentus fidelium populorum, quos venerabilis Pater prædicatione sua

sua

sua Domino acquisiuit, cum sacerdotali cœtu & copia clericorum, in basilica sanctorum martyrum Protasij & Geruasij, quam ipse construxerat, debito honore & summa diligentia condiderunt.

Post cuius decessum Pompeius, quem ipse gradu Diaconatus sublimauerat, simplicitate & humilitate præclarus, eius sedis est insulas assecutus: quiq; paucos atque pacificos agens annos, migravit ad Dominum. Post quem beatissimus Iuentius dum peteretur ad suscipiendam curam Pontificij, occultari maluit, tanto se indignum honore iudicans. Sed declinare non valuit denunciata sibi à Patre pontificalis dignitatis insignia. Dumq; aliquantum temporis apud Laudensem urbem confugiens delituisse, diligentissime inquisitus à populo Ticinensis urbis reperitur: & coactus Papiam reducit, & Ecclesie conuentui representatur. Qui summa vi sacerdotale culmen suscipiens, gratissima plebi Cleroq; aptatur, Patris ac nutritoris sui sequens vestigia. Copiosus in Dei laudibus, in orationibus, in ieiunijs, vigilijsq; assiduis persistens. Erat pauperum munerator, viduarum ac pupillorum defensor. Nam quædam vidua dum à creditore quodam durius opprimeretur, atque crudelis nummularius duplum pecuniarum ab ea exigeret quam dedisset, ad virum Dei protinus confugiens, misericordiam postulabat. Cognito viri Dei hoc negotio, Diaconum suum, nomine Exuperantium, cum eadem vidua ad prædictum creditorem direxit, dicens: Vade ad eum, qui hanc viduam crudeli exactione opprimit: admone eum vice meæ postulationis, dicens: Pater tuus rogat, sufficiat tibi quod tuum est, nec exigas quod minimè dedisti, nè id quod habere videris amittas. Si autem te audire noluerit, ecce do tibi summam precij, porrige ei & reuertere. Implens autem Diaconus sancti iussa Antistitis, ibat cum ea, atque vniuersa quæ ei iniuncta fuerant, auaro creditori per ordinem retulit, sed immutare eum à prauitate cordis nullatenus potuit. Mox autem ut aureos, quos vir Dei pro vidua miserat, accepit, corruens in terram expiravit. Factus est autem timor circa omnem regionem atque incredulos, qui hæc audiebant, Christi verò fideles latenter glorificabant Dominum Iesum Christum.

Alio quoque tempore dum quidam de exactoribus fisci, fluuenta vellet transmeare Ticini, deportans secum talentum pecuniæ, arreptus à fluminis vnda, corruit: dimerusq; sub aquis, omnem illam auri pecuniam amisit, vix semiuivus euadens. Cum verò recognouisset se amisisse pecuniam, multa tristitia afflictus, concitus ad virum Dei cucurrit Iuentius, dicens: Nisi me tua merita liberent Pater, mortis supplicio subiacebo. Cui vir Dei: Quid est, inquit, quod tanta tristitia affligeris fili? Publicum, ait, dum transuaderem Ticini alueum, in eiusdem fluminis fluctibus pecuniam perdidit. Cui vir Dei: Illuc ubi amisisti, ait, pecuniam, me ducito. Cumque ad locum peruenisset, ait beatus Iuentius: Tibi dico aqua in nomine Domini nostri Iesu Christi, qui pedibus super te ambulauit, nè retineas pecuniam, pro qua affigitur homo iste. Continuo autem vasculum, in quo pecunia erat recondita, super aquas natate cœpit, & vndarum impulsibus reuocata, ad viri Dei vestigia, in loco quo stabat applicuit. Quam pecuniam apprehendens restituit tribulanti. Dignus imitator Helisei, qui ex Iordanis gurgite coram oculis filiorum Prophetarum ferramentum, quod in eum dilapsum ceciderat, super aquas natate fecit, missoque in aquis manubrio, qui amiserat, mœrenti restituit. Quod quum miraculum omnes qui aderant vidissent, gratias egerunt Deo, qui suis fidelibus præstò esset per orationes Patris sui.

Beatissimus verò Iuentius spiritalibus inflammatus desiderijs, ambulansque de virtute in virtutem, Mediolanum perrexit propter sœuentium contumaciam paganorum. Quam urbem dum ingredi cœpisset, ministri dæmonum adnifu ingenti conabantur ei resistere, dicentes: Respice: nè urbem deludas, sicut alij tui complices, nè & tu similiter puniaris. Et cœperunt eum varijs afficere iniurijs. Vir autem Dei in calum eleuans oculos, dixit: Domine ignosce illis, quia ignorantia pleni sunt. Sed quia dat Dominus verbum euangelizantibus virtute multa: eadem hora procellosus turbo emicuit, & fortissima super eos grando descendens, capita, brachia, & ossa inimicorum veritatis validissime contundebat: neque aliquis eorum ex tanta tempestate valebat effugere, sed fixis stantes vestigijs, ictibus immensa grandinis fundebantur. Tandem reminiscens prauitatem reatus sui, clamare cœperunt: Sancte vir Iuenti Pater & domine, libera nos, ut non in tali

Cap. 14.
Popeius eius
succesor, feliciter obiit.

Fugit nè fiat
Episcopus S.
Iuentius.

Viduarum &
pupillarum
defensor S.
Iuentius.

Vltio diuina in
creditorè auarum.

Cap. 15.

Iohan. 6.
Ad imperium
S. Iuentij
aqua euomit
amissas
pecunias.
4. Reg. 6.

Cap. 16.

Psal. 67.

Diuitijs
castigantur,
qui viri Dei
restituerunt.

poena moriamur, & credemus in eum quem tu credis & prædicas. Orante autem beatissimo Iuentiono, mox ab eis recessit tempestas. Quique tali supplicio liberati, pedibus eius se protinus prosternentes, postulabant ut baptismatis vndam mererentur percipere. Et quia ad hoc miraculum multi concurrebant, omnes cum eis ab eo sunt baptizati. Qua in vrbe moram faciens beatissimus vir, & apud fideles Christianos Clerum sacerdotiumque ordinans, Papiam urbem regressus est. Sed in ingressu ipsius, paralytica quædam iacens in lectulo, salutis ab eo auxilium postulabat: quam vir Dei intuens, extenta dextera, signum Crucis super eam imposuit, statimque plenissimè reddita sanitati, omnis ab ea paralytis & dolor aufugit.

Cōuersi credunt & baptizantur.

Paralytica curatur.

Cap. 17.
Sæuit in Christiano? Vespasianus Cæsar.

Vexatur à dæmonio Porphyrius, volens cum suis satellitibus virum Dei inuadere.

Officiū Missæ in primitiua Ecclesiæ, cū omni plebe celebratur.

Orat S. Iuentionis pro salute inimicorum.

Redeunt ad mentem, & confitentur Iesum Christum.

Baptizatur.

Porphyrius feliciter obit.

Cap. 18.
4. Reg. 2.

Alio quoque tempore dum impiissimus Vespasianus Cæsar aduersus Christianam religionem exarsisset, Porphyrium quendam Præfectum vrbs Romæ direxit, qui peragraret omnes ciuitates ac vicos, ut si quos inuenisset Christianos, adscriptos ei pictacijs literarum apicibus nunciaret, & quicquid de ipsis ageret suæ iussionis expectaret sententiam. Iamque tua, Christe, miseratione omnis hæc prouincia, fidelium turba repleta erat, & infinita multitudine stipata adcreuerat: quod nec describere nec denunciare valebat Porphyrius. Cumque urbem Papiam introisset, idem Porphyrius à plebe susceptus est. Hora verò eadem vir Dei Iuentionus in basilica S. Nazarij, quam ipse ædificauerat, Missarum celebrabat solennia. Porphyrius hæc audiens, nimio furore vexatus, effero in eam corde ingrediens cum armata manu, populum Dei ac tantum Præfulem supplicijs atque iniurijs affligere cogitabat. Sed priuquam impetum in Christi famulum faceret, arreptus dæmonio cum omnibus secum ingressis alterutrum pugnis, ora, guttur & faciem cadentes, extra atrium ecclesiæ seipsos cœperunt expellere. Ipse quoque Porphyrius ex ore & naribus sanguinem profluens madefaciebat superficiem terræ. Et amentes effecti, luctuosos vocibus nimium clamorem super sua capita emittebant, quousque vir Dei Missarum adimpleret solennia. Completo autem mysticæ oblationis ministerio, egressus cum omni plebe ecclesiam, grande vidit miraculum. Nam chori ad choros circulum facientes, vnus super alterum immensis fletibus ululabat. Tunc vir Domini Iuentionus omnes fideles in terram prosterni præcepit, ut pro eis Dominum exorarent, quatenus à tali poena ereptos ad intellectum mentis suæ eos Deus reduceret, & ad fidem sui nominis aggregaret. Ipse quoque S. Iuentionus orationem faciebat pro eis, dicens: Domine Deus Pater cæli & terræ, qui omnibus gentibus sanctum tuum nomen prædicari iussisti, & misisti vnigenitum filium, redemptorem nostrum, ut nos liberaret ab omni iniquitate & præcipitio, suscipe preces nostras pro stultitia istorum, & exime eos de manu inimici, qui in eis potestatem accepit, & dirige corda eorum in viam salutis, ut cognoscant te Creatorem suum, & nullum alium præter te, te solum adorent & quem misisti Iesum Christum. Orante autem sancto viro & omni populo, terræ motus factus est magnus, & circumsepsit eos subito cunctis videntibus ignis de cælo, & statim relictis fletibus cœperunt quasi ex vno ore clamare, dicentes: Verè magnus est DEVS Christianorum, idola autem qui colunt, omnes vani sunt. Porphyrius autem incessanter clamabat: Iuenti prudentissime vir, ora pro mea miseria verum atque tremendum Deum quem colis, ut dignum me faciat ditioe suæ, quia ab hac hora pro nihilo habeo imperialia iussa & idolorum culturam. Cui vir Domini respondit: Superna pietas non vocis auditrix est, sed cordis rimatrix: tu tamen si ex toto corde credideris, quicquid petieris, impetrabis. Die verò eadem antequam sumeret cibum, omnibus qui cum Porphyrio venerant baptizatis, & ipse Porphyrius baptizatus est. Iterumque Missarum celebratis solennijs, secum omnes mensæ refectioibus adesse præcepit: Omnisque ciuitas visis his miraculis lætabatur. Porphyrius verò sequenti die gaudens & exultans migravit ad Dominum. Qui autem cum eo aduenerant, fide recepta ad sua habitacula sunt reuersi, paruipendentes imperialia iussa.

Diulgabatur autem fama tanti Pontificis longè lateque per mundi spatia & virtutes quas per eum Christus Dominus faciebat: Nam sicut Helix Heliseus, ita hic prudentissimus vir S. Syri hæres virtutum extiterat ac spiritualium successor in omnibus gratiarum. Ordines autem Mediolanensium vrbs Cleri, qui ab eodem fue-

fuerant constituti, quotidianis eiusdem agebantur exhortationibus in fidei religio-
nisque gratia. Ad quos idem beatus vir pro eorum ac fidelium populorum menti-
bus confirmandis, ibat frequentius, ibique multorum mirabilium virtutes operans,
urbem reuertebatur Papiam. In qua superna gratia largitate officij sui honore fun-
gens, triginta & nouem annis Episcopalis dignitatis cathedram possedit. Hic tantus
operarius Christi crebris in basilica beati Nazarij, quam ipse construxerat, vigilia-
rum excubijs pernoctabat in sacris orationibus. Sed quadam die filijs adstantibus,
sacerdotibus ac clericis, retulit apparuisse sibi circa media noctis silentium S. Sy-
rum, quem etiam Patrem memorabat ex baptismo, cum Nazario & Celso, Protasio
atque Gerasio venerandis martyribus, talia proferentibus: Iuente dilectissime,
iam te oportet gaudere nobiscum in caelestibus. ac scias te proximè ad nostra con-
fortia transiturum, atque tertium post hunc diem aulam caelestis patriae perceptu-
rum. Quibus dictis, ab oculis meis ablati sunt. Omnes verò qui praesentes aderant,
auditis his sermonibus, valde tristes effecti sunt. Ipse autem immenso gaudio laetaba-
tur, & biduo intrà eandem pertugil consistens basilicam, tertio die qui est Dominica
resurrectionis, Missarum solennia celebrans, omnes populos benedixit, ac sacerdo-
tes, ministros, cunctosque clericos caelestibus alloquijs admonens, lucidæ mansio-
nis & beatæ vitæ habitacula possessurus intrauit. Sanctas verò eius exuias ad ho-
norem & reuerentiam tanti sacerdotis competentem, in eadem basilica intrà cre-
pidinem ad altaris viciniam condientes posuerunt. Sub die sexto Iduum Februa-
riarum, vbi & nunc vsque sancta ossa eius quiescentia, virtutibus florent atque mi-
faculis: praestante Domino Iesù Christo, qui cum Patre & Spiritu sancto regnat in
secula seculorum, Amen.

Frequenter
v. f. eccle-
s. Medio-
lanensem S.
Iuenerij Epi-
scopus.

Præf. sue
eccles. 39.
annis.

Apparet ei
S. Syrus an-
te mortem.

Felix obiit
eius.

RES GESTÆ ET CONSUMMATIO SAN- CTI CORNELII CENTVRIONIS, EX SIMEONE

Metaphrasæ, nos numerum capitum margini adiecimus.



OST salutarem Verbi in terram aduentum, Crucem-
que & mortem pro nobis sua sponte ab eo susceptam,
& in caelos ascensionem, vnde descenderat ad ædifi-
candum Dauidis tabernaculum (vt cum Prophetis di-
cam) quod ceciderat, vnus erat ex cohorte Italica Cen-
turio Cornelius, ex ijs, qui ipsum quarebant, & facie-
bant, quæ illi placebant, & qui multa bona faciebat ope-
ra (etiam si nondum diuina Christi gratia, neque voca-
tione ad ipsum esset dignatus hic vir pius) vt qui Deum
timeret ipse, & tota eius familia, & ijs, quæ habebat, im-
pertiret egentes: rursusque Deum precaretur assidue.

13 Septem-
bris iuxta
Metaphra-
sen. Lattus
Martyrolo-
gia habent
cum 2 Fe-
bruarij.
Cap. 1.

Ad eum agentem Cæsarea (vt diuinus Lucas de ipso refert apertissimè) venit Ange-
lus circa nonam horam diei, & dixit ei: Corneli, orationes & eleemosynæ tuæ ascen-
derunt ad monumentum in Dei conspectum: & nunc mitte viros Ioppen, & accerte
Simonem, qui appellatur Petrus. Is cum venerit, loquetur tibi verba vitæ. Hæc cum
ille quidem mandasset, non amplius apparebat. Cornelius autem statim duobus vo-
catis famulis, & forti quodam ac pio milite, eis aperit, quæ viderat, & eos mittit Iop-
pen. Illic enim versari Petrum dixit Angelus apud quendam Simonem Coriarium.
Petrus autem, qui omnem terram & mare obibat prædicando, & veritatem vbique
annunciabat (Erat enim reuera positus in lucem gentium, & salutem multorum) in-
gressus ad sanctos, qui habitabant Lyddam, cum quendam Aeneam, qui octo annis
iacebat paralyticus, fecisset surgere, Ioppen autem venisset, & in Tabitha, quæ voca-
tur Dorcas, fecisset magnum illud miraculum, hinc degebat apud Coriarium. Sed nec
eum quoque dimisit Deus ignarum mysterij, quo erat initiandus Cornelius: aut po-
tius Cornelij iustitiam & preces non despexit.

Act. 10.

Act. 9.

Sed quoniam ij, qui erant ex circumcisione, dissidebant ab ijs, qui habebant præ-
putium: nè Petrus eos, qui missi erant à Cornelio, vt qui haberent præputium, in-
cassum rursus remitteret, propterea quod nefas sibi putaret congregari cum alienige-
na, aut ad eum accedere, cum illi Cæsarea profecti, non procul essent ab Ioppe, ostendit

Cap. 2.